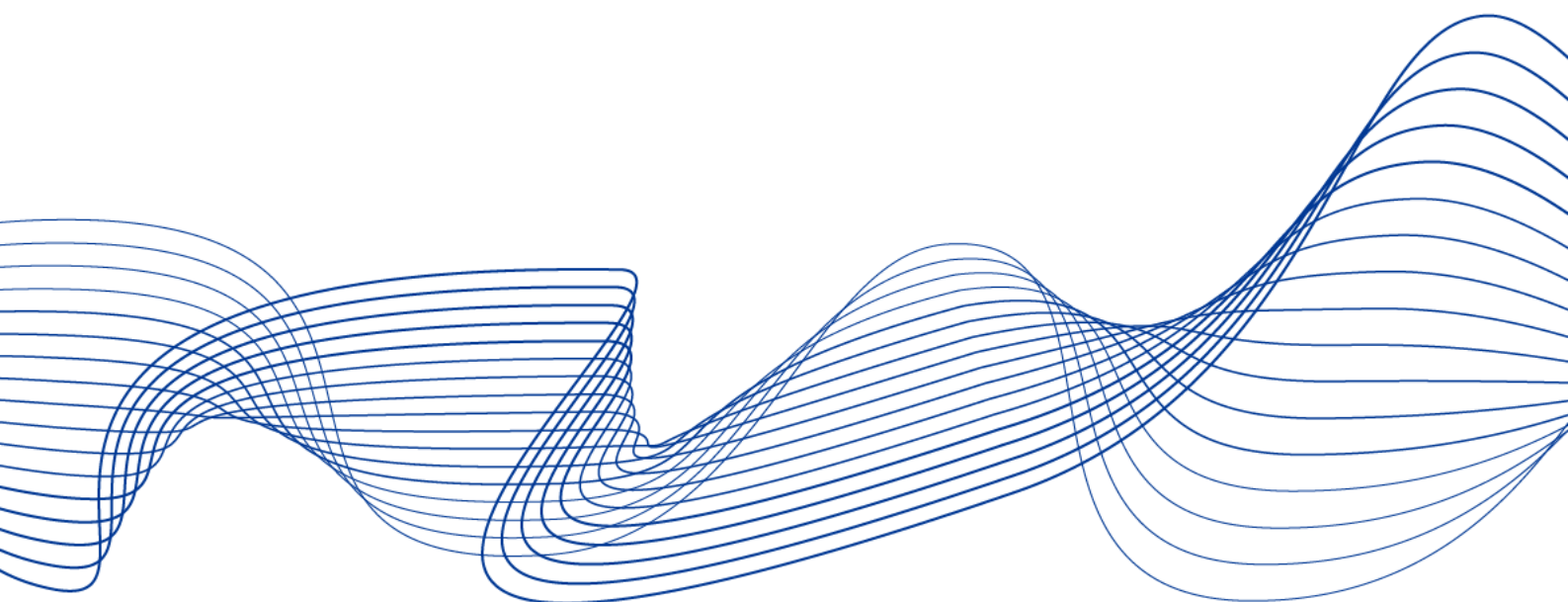

Výroční zpráva

2016

ESRB

Evropská rada pro systémová rizika

Evropský systém finančního dohledu

Obsah

Předmluva	2
Shrnutí	3
Tiráž	6

Předmluva

Mario Draghi, předseda Evropské rady pro systémová rizika

Tato šestá výroční zpráva Evropské rady pro systémová rizika (ESRB) se vztahuje na období od 1. dubna 2016 do 31. března 2017. ESRB v tomto období nadále pozorně sledovala zranitelná místa finančního systému Evropské unie (EU) a přispívala k související politické diskuzi. Svou pozornost věnovala zejména dvěma hlavními rizikovým oblastem. První oblast se týká rizik vyplývajících z přetrvávajícího prostředí nízkých úrokových sazeb. Analýza těchto rizik, kterou společně provedly ESRB a Evropská centrální banka (ECB), byla zveřejněna ve zprávě o otázkách makrobezpečnostní politiky vyplývajících z nízkých úrokových sazeb. Na základě této zprávy ESRB vyhodnotila identifikované riziko slabin v rozvahách bank, pojistitelů a penzijních fondů jako jedno ze dvou nejvýznamnějších rizik pro finanční stabilitu v EU a postavila jej tak na roveň s rizikem přecenění rizikových premií na světových finančních trzích.

Druhá riziková oblast se týká zranitelných míst souvisejících s rezidenčními nemovitostmi. Na základě výhledového hodnocení zahrnujícího celou EU došla ESRB k závěru, že v osmi členských státech jsou ve střednědobém horizontu patrná zranitelná místa a vydala pro tyto členské státy veřejná varování. ESRB vydala rovněž doporučení k doplnění chybějících údajů k zavedení harmonizovanějšího rámce pro sledování vývoje na trzích rezidenčních a komerčních nemovitostí v EU.

ESRB ve sledovaném období rozšířila své kapacity pro sledování nebankovního sektoru. Zejména poprvé zveřejnila roční zprávu „EU Shadow Banking Monitor“, v níž identifikovala zdroje systémových rizik a mechanismy, které je posilují. V této souvislosti ESRB přispívala k utváření diskuze o makrobezpečnostní politice s přesahem mimo bankovní sektor. Pro tuto oblast formulovala mimo jiné možnosti krátkodobých opatření i dlouhodobou agendu.

Na podpoře diskuze o makrobezpečnostní politice se ESRB úzce podílela také prostřednictvím pořádání konferencí a workshopů. Nejvýznamnější v této oblasti byla první výroční konference, která se konala v září a zabývala se zejména směřováním makrobezpečnostní politiky a některými z hlavních témat agendy tvůrců makrobezpečnostní politiky, jako je např. prostředí nízkých úrokových sazeb, dopady povinnosti provádět centrální clearing za účelem zvýšení bezpečnosti obchodů se standardizovanými mimoburzovními deriváty nebo patrný nedostatek bezpečných aktiv na trzích.

Na závěr bych rád srdečně poděkoval Stefanu Ingvesovi, guvernérovi Sveriges Riksbank, za to, jak v uplynulých šesti letech podporoval ESRB z pozice předsedy jejího Poradního technického výboru (ATC). Jeho funkci od srpna 2017 převezme nový předseda ATC, Philip R. Lane, guvernér Banc Ceannais na hÉireann / Central Bank of Ireland.

Frankfurt nad Mohanem, červenec 2017

Mario Draghi
předseda ESRB

Shrnutí

Sledované období bylo charakterizováno prostředím pomalého ekonomického růstu a nízkých úrokových sazeb, nicméně evropský i celosvětový výhled se ke konci období vylepšil. ESRB (společně s ECB) věnovala značné kapacity analýze dopadů tohoto prostředí na finanční stabilitu EU a zveřejnila zprávu o výzvách makrobezpečnostní politiky vyplývajících z nízkých úrokových sazeb. Kromě toho ESRB v důsledku růstu stínového bankovního systému v EU posílila svoje snahy v oblasti jeho sledování a poprvé zveřejnila roční zprávu „EU Shadow Banking Monitor“, v níž identifikovala zdroje systémových rizik a mechanismy, které je posilují.

Za čtyři hlavní rizika finanční stability v EU označuje ESRB i nadále 1) přecenění rizikových premií na světových finančních trzích, 2) slabiny v rozvahách bank, pojistitelů a penzijních fondů, 3) výzvy související s udržitelností zadlužení ve státním a podnikovém sektoru i v sektoru domácností a 4) šoky a náklady širšího finančního sektoru vycházející ze strany nebankovního finančního sektoru. Za mimořádně výrazné riziko pro finanční stabilitu považuje ESRB stejně jako ve své minulé výroční zprávě případnou prudkou globální změnu rizikových premií. S ohledem na prostředí pomalého růstu a nízkých úrokových sazeb došla ESRB k názoru, že slabiny v rozvahách bank, pojistitelů a penzijních fondů jsou podobného významu.

Kromě mandátu k provádění makrobezpečnostního dohledu nad finančním systémem EU má ESRB také mandát k vydávání varování v případě, že jsou identifikována významná systémová rizika a ukáže se jako nezbytné na ně upozornit. Proto ESRB analyzovala střednědobá zranitelná místa v členských státech EU v sektoru rezidenčních nemovitostí. Na základě svého hodnocení ESRB vydala veřejná varování pro osm států (Rakousko, Belgie, Dánsko, Finsko, Lucembursko, Nizozemsko, Švédsko a Velká Británie). Jednalo se o první veřejná varování, která ESRB od svého založení vydala. ESRB také zjistila značné nedostatky v údajích dostupných pro analýzu sektoru nemovitostí. Proto přijala doporučení pro doplnění chybějících údajů k zavedení harmonizovanějšího rámce pro sledování vývoje na trzích rezidenčních a komerčních nemovitostí v EU.

Hlavní rizika pro finanční stabilitu, která ESRB identifikovala, posloužily jako základ pro zpracování nepříznivých scénářů zátěžových testů evropských orgánů dohledu v rámci celé EU. Ve sledovaném období ESRB vytvořila nepříznivé scénáře pro zátěžové testy ústředních protistran prováděné Evropským orgánem pro cenné papíry a trhy (ESMA) a pro zátěžové testy zaměstnaneckých penzijních fondů prováděné Evropským orgánem pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění (EIOPA). Podrobnosti o scénářích jsou uvedeny v této výroční zprávě. Scénáře, které ESRB dala k dispozici na začátku roku 2016 pro zátěžové testy prováděné Evropským orgánem pro bankovnínictví (EBA) a pro zátěžové testy sektoru pojišťovnictví prováděné orgánem EIOPA, byly popsány ve výroční zprávě ESRB za rok 2015.

Sledované období bylo rovněž prvním rokem fungování rámce pro dobrovolnou reciprocitu, který ESRB zavedla v prosinci 2015. Prvními zeměmi, které v roce 2016 požádaly o reciproční uplatnění svých opatření podle nového rámce, byly Belgie a Estonsko. Následné doporučení ESRB pro všechny členské státy, aby obě opatření recipročně uplatnily, nakonec vedlo k významnému nárůstu počtu recipročně uplatněných opatření napříč EU.

ESRB rovněž přispěla do konzultačního dokumentu Evropské komise týkajícího se revize rámce makrobezpečnostní politiky EU. ESRB zdůraznila, že by si měla i nadále zachovat svou nezávislost, ale zároveň i své úzké propojení s ECB. Navrhla, aby v Generální radě bylo zachováno zastoupení širokého spektra členů, a zdůraznila, že je zapotřebí, aby nástroje

makrobezpečnostní politiky byly komplexní a snadno použitelné. Kromě toho také navrhla vylepšení některých konkrétních nástrojů zaměřených na strukturální a cyklické rozměry systémových rizik. Dále ESRB navrhla, že by nástroje, které jsou zaměřené na systémová rizika vycházející zejména z expozic v oblasti rezidenčních nemovitostí, měly být k dispozici tvůrcům makrobezpečnostní politiky ve všech členských státech EU. ESRB také uznala potřebu zavedení právního rámce pro makrobezpečnostní politiku s přesahem mimo bankovní sektor.

ESRB rovněž přispěla k makrobezpečnostnímu rámci pro bankovní sektor. Zprvu seznámila EBA se svými postoji k zavedení pákového poměru. V rámci své předběžné analýzy ESRB zaznamenala pouze malé množství poznatků, které by svědčily o tom, že pákový poměr má negativní dopad na likviditu trhu. Zadržela ESRB přispěla do pravidelné zprávy o cykličnosti kapitálových požadavků, kterou koordinuje EBA. Zpráva sice poukázala na některé analytické těžkosti, nicméně přinesla pouze slabé poznatky o procyklických účincích balíčku nařízení a směrnice o kapitálových požadavcích (CRR/CRD IV). Ve zprávě proto bylo navrženo zachovat pro bankovní regulatorní kapitál současný rámec zohledňující rizika. Zatřetí ESRB představila orgánu EBA své názory na definici ukazatele čistého stabilního financování (NSFR). Ve svém vyjádření tento ukazatel označila za nejlepší dostupný nástroj pro řešení strukturálních problémů spojených s transformací likvidity a splatnosti na straně bank. ESRB uvedla, že hlavním cílem evropských orgánů by proto mělo být zavedení jasně stanovených a důvěryhodných požadavků na ukazatel čistého stabilního financování v EU.

ESRB také přispěla k rozvoji rámce makrobezpečnostní politiky s přesahem mimo bankovní sektor. V červenci 2016 zveřejnila strategický dokument, ve kterém představila možnosti krátkodobých opatření i dlouhodobou agendu ke snížení rizik ohrožujících finanční stabilitu, která jsou spojena s nebankovním sektorem. Během sledovaného období ESRB pokročila v plnění některých klíčových úkolů, které si ve svém strategickém dokumentu stanovila. Zprvu podnikla kroky k vytvoření inovativních makrobezpečnostních nástrojů pro řešení procykličnosti počátečních marží a srážek, a to zejména v případě obchodů spočívajících ve financování cenných papírů a v případě derivátů. Zadržela poskytl makrobezpečnostní náhled na obezpečnostní dohled nad ústředními protistranami a pojišťovnami, a to zejména poskytnutím podnětů do probíhajících revizí příslušných právních předpisů.

V porovnání s předchozím rokem došlo v roce 2016 k výraznému nárůstu počtu opatření týkajících se makrobezpečnostních otázek. Jednalo se o první rok, ve kterém všechny členské státy nastavily proticyklické kapitálové rezervy na čtvrtletní bázi a provedly roční revizi zařazení ostatních systémově významných institucí a nastavení sazeb pro jejich kapitálové rezervy. V případě nástrojů, které nepodléhají pravidelné revizi, provedla zhruba polovina členských států v oblasti makrobezpečnostních opatření kroky zaměřené zejména na nástroje cílící na rizika spojená s rezidenčními nemovitostmi.

Během sledovaného období ESRB nadále hodnotila provádění doporučení, která v minulosti vydala. V oblasti doporučení, která se týkala financování úvěrových institucí, byla zjištěna mimořádně vysoká míra realizace doporučení ze strany jejich příjemců. V oblasti doporučení, která se týkala průběžných cílů a nástrojů makrobezpečnostní politiky, bylo zjištěno, že všechny členské státy průběžně cíle doporučené ze strany ESRB sledují a propojují je s konkrétními makrobezpečnostními nástroji. Hodnocení realizace doporučení, která se týkala fondů peněžního trhu, bude dokončeno později, aby v něm bylo možné zohlednit dokončení nařízení EU o fondech peněžního trhu.

ESRB v neposlední řadě uspořádala také několik konferencí a workshopů podporujících diskuzi o makrobezpečnostní politice. Zejména zorganizovala první výroční konferenci, na které účastníci diskutovali o směřování makrobezpečnostní politiky a o některých z hlavních témat agendy tvůrců

makrobezpečnostní politiky, jako je např. prostředí nízkých úrokových sazeb, dopady povinnosti provádět centrální clearing za účelem zvýšení bezpečnosti obchodů se standardizovanými mimoburzovními deriváty nebo patrný nedostatek bezpečných aktiv na trzích.

Tiráž

© Evropská rada pro systémová rizika, 2017

Poštovní adresa 60640 Frankfurt am Main, Německo
Tel. +49 69 1344 0
Internet www.esrb.europa.eu

Všechna práva vyhrazena. Reprodukce pro vzdělávací a nekomerční účely je povolena za předpokladu, že je uveden zdroj.

Datum uzávěrky pro data použitá v této zprávě bylo 31. března 2017.

Jedná se o zkrácené znění výroční zprávy Evropské rady pro systémová rizika za rok 2016, které obsahuje předmluvu a shrnutí. Úplné znění je dostupné v angličtině, němčině a španělštině.

ISSN 1977-5121 (online)
ISBN 978-92-95210-22-6 (online)
DOI 10.2849/988710 (online)
EU catalogue No DT-AB-17-001-CS-N (online)